

φράνης, γνώμην κυρωθεῖσαν ὑπὸ ὅλης τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ ὄλων τῶν αἰώνων;

Ἡ πρόθυμος τῶν ἐν Μακεδονίᾳ συμμαχίδων πόλεων ἐπανάστασις, ὡς ἀρχὴ μάλιστα τοῦ δυναμένου ν' ἀποβῆ ἔτι δεινότερου, κατέπληξε τοὺς Ἀθηναίους, οἵτινες συγχρόνως σχεδὸν ὑπέστησαν καὶ ἑτέρας συμφοράς. Διότι ὑπενδίδοντες ἀκαταπαύστως εἰς τὰ βουλευμάτων τοῦ Κλέωνος, ἀντὶ νὰ ἐπιστήσωσιν ἅπασαν τὴν προσοχὴν εἰς τὴν κινδυνεύουσαν Χαλκιδικήν, ἀπεφάσισαν περὶ τὰ μέσα τοῦ 424 ἔτους ν' ἀνακτήσωσι καὶ αὐτὴν τὴν Βοιωτίαν, στηριζόμενοι, κατὰ τὸ σύνηθες, εἰς τινὰς δυσηρεστημένους τῶν βοιωτικῶν πόλεων, οἵτινες ἤλπισαν διὰ συνδρομῆς τῶν Ἀθηναίων νὰ καταβάλωσι τὰ ὀλιγαρχικὰ πολιτεύματα καὶ νὰ ἄρξωσιν αὐτοὶ ἐπ' ὀνόματι τῆς δημοκρατίας. Ἄλλὰ τὸ ἐπιχειρημὰ ἀπέτυχεν οἰκτρῶς. Στρατὸς Ἀθηναίων πολυάριθμος, συγκείμενος ἕξ 7.000 ὀπιλιτῶν καὶ πολλῶν ἑκατοντάδων ἱππέων καὶ 25.000 ψιλῶν καὶ σκευοφόρων κατέλαβεν, ὑπὸ τὸν Ἴπποκράτην, τὸ Δῆλιον, λιμένα τῆς Ταναγρακίης, πλησιέστατα εἰς τὰ ἀττικὰ σύνορα κείμενον. Πρὶν ὅμως ὁ στρατὸς οὗτος προφθάσῃ νὰ ὀχυρωθῆ ἀποχρόντως ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ καὶ πρὶν οἱ δημοκρατικοὶ φέρωσιν εἰς πέρας τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῶν εἰς τὰς βοιωτικὰς πόλεις κίνημα οἱ ἄρχοντες τῶν πόλεων τούτων ὀλιγαρχικοί, ἄγοντες 7.000 ὀπιλιτῶν καὶ 1000 ἱππεῖς, 500 πελταστὰς καὶ 10.000 ψιλοὺς, ἐξώρμησαν κατὰ τῶν Ἀθηναίων καί, συγκροτηθεῖσης περὶ τὸ Δῆλιον μάχης πεισματωδεστάτης καὶ φονικῆς, οἱ Ἀθηναῖοι ἠττήθησαν κατὰ κράτος καὶ ἀπέβαλον πολλὰς χιλιάδας ἀνδρῶν.

Τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἐν ἔτει 424 ἐπελθοῦσα τροπὴ τῶν πραγμάτων. Κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον ἀναδειχθῆ ἀπανταχοῦ νικηφόροι καὶ ἠδύναντο νὰ τελειώσωσι τὸν πόλεμον εἰς τρόπον συμφωρότατον δι' αὐτούς. Δὲν τὸ ἔπραξαν καὶ ἤδη διετέλου ἀπανταχοῦ ἠττημένοι, τὸ δὲ χεῖριστον, ἔβλεπον τὸ πῦρ τῆς ἐπαναστάσεως διαδιδόμενον εἰς τὰς συμμαχίδας πόλεις. Ἐντεῦθεν ἡ μερὶς τῶν συνετωτέρων ἀνδρῶν, ἧς προῖστατο ὁ Νικίας, ἔπεισεν ἐπὶ τέλους τὸν δῆμον ὅτι ἀνάγκη νὰ ἔλθῃ εἰς λόγους περὶ εἰρήνης ἐνόσω τὰ πράγματα ἦσαν εἰσέτι ἀμφίροπα. Τφόντι, ἂν οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον πάθει τὴν δεινὴν περὶ Δῆλιον ἦταν, ἂν ἀπέβαλον τὴν Ἀμφίπολιν καὶ ἄλλας ἐν Μακεδονίᾳ πόλεις, ἦσαν ὅμως ἔτι ἀφ' ἑτέρου κύριοι τῆς Πύλου, τῶν Κυθήρων, τῆς Μεθώνης, τῆς Νισαίας, καὶ πρὸ πάντων ἦσαν κύριοι τῶν ἐν Σφακτηρίᾳ αἰχμαλωτευθέντων Σπαρτιατῶν, ὥστε ὑπῆρχεν ἔτι ἰσότης πλεονεκτημάτων καὶ ζημιῶν καὶ πρὸς τούτοις οἱ Λακεδαιμόνιοι ἦσαν πάντοτε πρόθυμοι νὰ καταθέσωσι τὰ ὄπλα ἵνα ἀνακτήσωσι τοὺς ἀνδρας αὐτῶν, ἡ δ' ὀλιγαρχία τῆς Σπάρτης, φθονοῦσα τὸν Βρασίδαν, δὲν ἔβλεπεν εὐχαρίστως τὰ λαμπρὰ αὐτοῦ κατορθώματα καὶ ἐσχάτως ἀπεποιήθη νὰ πέμψῃ αὐτῷ οἰανδήποτε ἐπικουρίαν. Ἡ περίστασις λοιπὸν ἦτο ἔτι ἐπιτηδεῖα πρὸς συνομολόγησιν τῆς εἰρήνης ἐνῶ, ἂν ὁ πόλεμος ἐξηκολούθει, ἂν ἡ Σπάρτη ἀπελπισθεῖσα ἔτεινε τελευταῖον χεῖρα βοηθείας εἰς τοὺς ἀγῶνας τοῦ Βρασίδου, ἂν ἡ ἐπανάστασις τῶν συμμαχίδων πόλεων ἀπὸ τῆς Μακεδονίας καὶ τῆς Θράκης μετεδίδοτο εἰς τὰς παρακειμένας νήσους, ὀλόκληρον τὸ οἰκοδόμημα τοῦ κράτους τῶν Ἀθηναίων ἠδύνετο νὰ κινδυνεύσῃ, ἡ δὲ πόλις αὕτη ν' ἀναγκασθῆ νὰ ὑποκύψῃ εἰς συνθήκας ἐπιζημιωτάτας. Τοιοῦτοι ἦσαν οἱ λόγοι δι' οὓς ὁ Νικίας καὶ οἱ περὶ αὐτὸν κατίσχυσαν τελευταῖον τοῦ Κλέωνος καὶ συνωμολόγησαν, ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους 423, ἀνακωχὴν ἐνός ἔτους, ἐντὸς τοῦ ὁποῖου ἤλπισαν ὅτι θέλουσι δυνηθῆ νὰ καταλύσωσι τὸν ὀλέθριον τοῦτον πόλεμον δι' εἰρήνης ὀριστικῆς.

Κατὰ δυστυχίαν ἡ ἀνακωχὴ αὕτη δὲν ἠμύρρεσε παντάπασιν νὰ ἐκτελεσθῆ εἰς τὴν